

Locuint'a Redactorului

Cancellari'a Redaction'i

e in

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrierile nefrancațe nu se voru primi decâtu numai de la corespondenții regulari ai „Federationii.”
Articlii ramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Preinmeră (tune)

Pre trei lune . . . 3 d. v. n.
Pre șase lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Numarul'a

pre an intregu 40 Lei m. = 168 v. n.
„ 6 lune 20 „ „ = 8 „ „ „
„ 3 — 10 „ „ = 4 „ „ „

Pentru Inserțiun'i

10 cr. de linia, si 30 cr. tap'a timbrala pentru șasece care publicati, une separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Despre o brosiura nemtiésca, tiparita la Parisu, sub titlatur'a: Unitatea Romaniei.

Vichy (Francia), 1869 iuliu 15.

II.

(Urmare.) *)

Dara noi nu avem aci a ne ocupa de realitatea existentiei Nationalității noastre ori de greutatea ei in balanc'a lucrurilor lumei, nece de antagonismulu intre Nationalitatea nostra si celelalte natiuni vecine, ce s'au exploatatu de trecutu cu destula abilitate si crudime; ci puru si simplu, de usurint'a ideiloru brosiurei in cestiune. De aceea nu potemu a o coment'a mai bine decâtu luandu in cetire propriile ei frase.

Dice că: Resbelulu de la Crimea, care a costatu Francieri at'ata de mari sacrificie, a pusu primulu fundamentu pentru desceptarea Nationalității romane. (sic.)

Daca este adevratu că resbelulu Crimei a costatu mari sacrificie pentru că va fi inspectatu computurile resbelului; dara ar' fi bine să se scia că, despre starea de desceptare ori de adormire a spiritului natiunalității noastre, precum si de efectulu resbelului asup'a lui, nu are cea mai mica idee. Fiindu că noi i amu potè prob'a matematicesce, că resbelulu Crimei si protectiunea ce ne au oferitu Poterile europeane, prin una interventione put'nu cunoscoria a afaceriloru tereloru noastre, daca cu adevratu ne au adusu mari si insemnatorie foose, dar' au domolitu si au adormitu, au incurcatu, au confusionatu si au slabitu, deocamdata, spiritulu natiunale la noi, facandu-ne a cont'a mai multu pre alti decâtu pre noi insi ne, facandu-ne mai rău decâtu tote, a adopt'a una politica de statu subordonata politicei celorlalte staturi, in loculu politicei nostre nationale**), ce a fostu totu-d'aun'a paladiulu nostru, si perdendu chiaru conscienț'a si s'irulu drepturiloru nostre seculari si nepresc iptibile ce strabunii nostri le-au t'nutu cu dintii printre tote nevoile.

Eca, dar' cum ac'est'a brosiura are nenorocirea de a pune in una singura idee doua neadeveruri flagrante: celu d'ant'au (c' existinț'a Nationalității romanesce are de cauza eficienta resbelulu de la Crimea, si celu de alu doilea, c' ac'est'a natiunalitate s'a dezvoltatu si s'a facutu mai puternica si vigurosa, prin peripetiele ce a adusu acestu resbelu.

Dar' indulgentia pentru auctoru! Elu a fostu nevoitu a lua aceste neadeveruri de basa, ca să pota da ore care aparentia de realitate asertiunei guvernamentulu austriacu, ori mai dreptu austriacismulu, care, prin urnatori'a frasa a aucturulu brosiurei ar' voi să dice că ocuparea de atunci a Principatelor prin trupele austriace a adusu pre Moldo-Romani in positiunea de a potè lucr'a in libertate deplina la Un'rea loru, scutindu-i inca de desolatiunea resbelului (sic), si că prin urmare, Austri'a merita să traiésca, daca nu pentru alta, dar' inca pentru că este necesaria la fericirea si unitatea Romaniloru.

Sē fie ore ac'est'a numai una opiniune personale a aucturulu carele, precum se vede d'in stilulu său, se pare a fi fostu si elu unulu d'in membrii ocupatiunei austriace, ori este una simplitate si una bunetate a inimei sale de a crede numai cele bune si oneste? Că-ce a fi una efronteria diplomatica nu ne ar' veni a crede, fiindu forte put'nu abila.

Nu scimu daca fora ocupatiunea austriaca, in principatele nostre, teatrulu resbelului ar' fi fostu ori nu ar' fi fostu aci; nu sc'imu, asemenea, daca presentia unui resbelu de asemenea natura, si in cercustantiele in care se facea, ar' fi fostu materialmente si moralmente, mai vatematoru pentru noi Romani decâtu a fostu nenorocit'a ocupatiunea a trupeloru austriace care a amortitu si a impededatu totu spiritulu de initiativa si de activitate ce incepuse dej'a a se manifest'a. Dar'

*) A se vedè nr. 85.

**) Chiaru oandu se pare că adopt'amu una Politica nationale, nu o facemu decâtu ca să o compromitemu.

ce'a ce scimu forte bine, si despre care potemu a da una eclatante desmintire aucturulu brosiurei, este că ocupatiunea austriaca nu numai că nu a fostu favorabile Romaniloru celoru ce voiau Un'rea si desceptarea patriei loru, ci tozmai d'n contra, pre facia si fără nece unu menagementu, a sustienutu unu regimenu cu totulu contrariu si represivu.

Candu la anulu 1856 junia am venitu in tiéra d'in fundulu Rusiei, unde me t'nutera Muscalii mai multu de du'o ani câtu t'nutu resbelulu, mi-paru Rusi'a o tiéra liberale pre langa tiér'a romanésca sub ocupatiunea austriaca. Veniam plinu de ilusiumi si de sperantia, cred'endu spiritulu publicu at'atu de desceptatu câtu lu-scieamu de liberatu de regimenele bastarde raso turcesci. Dar' care nu fuse mirarea mea candu, la rim'a conversatiune ce avusei cu prefectulu de la Severinu si cu societatea de acolo, vediu că t'ér'a se gasia sub unu regimene si mai represivu si mai intimidatoru decâtu cele cadute? Er' la indignatiunea mea, ce nu am ascunsu concetationiloru, de ce Domnulu tierei ce er'a unu romanu, si Dumnia-vostra, carorn-a tractatulu de la Parisu vè face o positiune politica at'ata de frumoasa, taceti si suferiti, mi au respunsu toti in unanimitate: Că cea ce faceau mai nainte Muscalii, prin intrigele, prin consiliu si agentii loru secreti, asta-di le face Austri'a pre facia prin tunuri si cu ocupatiunea militare.

Si intra'everu regimenu ce gasii atunci, cu censur'a si persecutiunile sale nenumerate, in patri'a nostra cea liberata de Austri'a, dupa cum dice aucturulu brosiurei, er'a multu mai antinational decâtu cele ce lasasem.

Daca aucturulu socotesce că o tiéra este cu at'atu mai f'ricita cu câtu va fi mai desnationalizata si mai despotizata, atunci pote să aiba dreptate. Dar' noi sustenemu si afirm'amu, in faci'a lui Dumnedieu si a lumei intregu, că Austri'a, prin ocupatiunea ei militara de la anulu 1856, nu a sustienutu vointi'a Romaniloru in Principatele nostre, ci vointi'a sa propria: Eca adevurul istoricu ce nu se pote de nimene contest'a, nece contradice.

De aci inainte, intr'unu s'iru de mai multe periode, aucturulu bate campii. Departandu-se de cugetulu brosiurei, care este Unitatea Romaniei, in druga una a ultime de frase ce nu numai nu au nimicu a face cu cestiunea, dar' care nece nu potu constitui una argumentatiune logica si adevrata.

Ne spune adeca, că elu care a fostu martoru la ocupatiunile acele pote asicur'a că ocupatiunea austriaca nu a facutu să suferi de locu interesele locuitoriloru; er' despre Rusi'a, că nu s'ar potè dice totu asie, că-ce Casacii manau cu cnutulu pre sarmanii tierani la lucru; că in locu de plata le dà bat'ii; si altele asemenea.

Sē las'amu ca amendoua ocupatiunile au fostu deopotriua vatematorie intereseloru morale ale natiunii; dar' sē supos'amu că un'a ar' fi fostu mai put'nu vatematoru materialmente, de câtu cealalta, ce ore ar' result'a de aci in interesulu Unitatii Romaniei?

Ar' result'a ore, că cine scie să facea ocupatiuni militari delicate, adeca violentie abile si cumpator'e, care sē satisfac'a si sē multumésca pre fie-care in parte, in câtu nimene sē nu se mai gandésca si sē bancheteze cu usurpatorulu patriei comune; ar' result'a ore că cine scie să face asemenea atentate la ecuitate si la bunele moravuri sē totu aiba dreptulu de a face necontentite usurpatiunii?

S'ar' cuveni ore pentru ac'est'a sē ne lipimu de Austri'a, unde vomu gasi pre fratii nostri d'n Transilvani'a, d'in Banatu, d'in Bucovin'a, si de prin alte teritorie ca sē facemu una Romania, de câtu de Rusi'a unde vomu gasi pre fratii nostri d'in Basarabi'a?

S'ar' cuveni ore sē perdemu de buna voia si fora nece una fortia majora, una existenta politica propria, pentru care strabunii nostri at'ata au luptatu, noi singuru at'ata lupt'amu si suntemu detori a lupt'a, neavendu dreptulu,

nece intr'unu mod, a angagea viitorulu, adeca vointi'a generatiuniloru urmatore?

Care este cuventulu pentru care sē ne ducemu a ne perde sub una Austria, sub una Rusia, ori de preferentia sub una mai bine decâtu sub cealalta?

Ore, pentru că avem a revendic'a drepturile nostre, ren perdate si chiaru neperdute, de la una ori de la cealalta; pentru că amu avè ore care drepturi naturale, si inca multe si puternice c'vinte de a revendic'a de la una Basarabi'a, si de la cealalta Bucovin'a, Transilvani'a, Banatulu, este ore unu cuventu ca sē mergeam sē prostit'ama la un'a, la cealalta, ori la altu cine-va, drepturile ce nu ni le a potatu smulge inca nemine, ce nemine, in stadiulu cum au ajunsu lucrurile, nu ni le mai pote lua?

A ne crede at'atu de simpli, este a ne da s'noe unu asemenea dreptu in privint'a aucturulu brosiurei; este a ne da dreptulu sē ne facemu si noi, despre aucturulu ei celu adevratu, o idee totu at'ata de urita că aceea ce are elu despre noi. Dar' ori si care ar' fi ide'a ce ar' avè despre noi, ori câtu ar' potè crede că, pentru că ne amu schimbatu caciula romanésca cu paler'a nemtiésca, ne amu schimbat si capetele; dar' ar' trebui să scia si sē pricepa că, in simplitatea si nuivitatea nostra, mai lesne credemu că se va face, din sdrentiuit'a Austria, una Romania, mai alesu că tempulu ce bate la us'a ne promite a o sdrentiuit'a si mai reu, de câtu d'in Romani'a libera, tenera, si cu viitoru, una Austria. Fiindu că totu lumea scie, si trebue să scia si sē cunosca, că in diu'a de asta-di, conditiunile politice a le societ'atii europene sunt cu totulu modificate: centrulu de gravitatiune s'a deslocatu, nu mai este statulu ei natiunalitatea; si ide'a Libert'atii s'a epuratu, nemine nu mai cedéza de buna vo'a cele ce este de a sa demnitate de a nu ced'a decâtu de sila si de fortia majora.

Esemples sunt pre facia. Prusi'a, in numele natiunalității sale germane, de si mica dar' are voce; Austri'a nu mai are nece o voce, de s' flutura inaintea ochiloru nostri, odiniora abusati, una fortia materiale imposanta, si unu trecut'u eclatante. Itali'a, nu fu cedata decâtu numai fortiei majore?

Daca dar' aucturulu crede, precum dice la inceputulu brosiurei sale, că Francieri sub murii Sevastopolei a versatu sangele si banii sei pentru una Romania, apoi bine ar' fi sē fie mai logicu si sē scia ca nu a facut'o ca sē o puna ca ofranda pre altarulu unei Austrie caduce si garbovite; ci mai multu ca sē o ingrasie, la timpu si ocaziune, cu spoli'a opima a unei Austrie.

Apoi nu dice singuru aucturulu brosiurei, ori mai bine logic'a necesității si a timpului, că pentru solutiunea cestiunei orientulu, ce este una cestiune la ordinea d'flei si destulu de grava, trebue una Romania mare puternica, prec'na ar' potè sē fia cu elementulu său nationale si latinu ce ar' potè sē se aiba impreunatu si la unu locu?

Emanoilu Quinez.

Revista diurnalistic'a.

Foi'a unguresca opusetiunale „Ellenör" d'in 8 augustu nou, su rubric'a afaceriloru straine, publica urmatoriele:

„Orizontulu politicu d'in orientu incepe a se inova, evnemintele ce se ivescu langa Dunarea inferiore atragu atentiunea nostra cu at'atu mai tare, cu câtu statulu austro-magiaru este mai interesatu prin eonduti'a resbelic'a a Romaniei. Miscamentulu si agitatiunea escitata cu maestria contra Ungariei, degener'a intr'o adevrata ura in Romani'a. Una controversa confiniaria d'ede guvernulu d'in Bucuresci ocaziunea de a concentra la furtarie trupe insemnate.

„Wehrzeitung" (foia militara) d'in Vien'a afirma, că in districtulu Cras'a soasescu trupe de 300—400 soldati. So mai acépta 500 feciori si 16 Tunuri. Apoi

adauge: „N'avem cauza d'a ne îndouă în privința temei-
niciei acestor înscăntări, că-ce noi considerăm mișca-
mentul acestuia drept preludiv pentru evințările ce
vor urma.“

În nr. d'în 6. augustu alu diurn. „Ellenör“ cetisem
următorile declarațiuni caracteristice:

„Voim a face atențiune pre guvernul d'în Bucuresci,
câtu de periculoasă este politică veștatunii. Națiunea
magiara se poate veștă în tempu îndelungatu, parte pen-
tru că este îndolinte, parte fiindu-că seie se suferă îndelun-
gatu: dar' firul pacienței sale încă nu poate țienē pre
veștă. Si dacă acestuia se va rumpe, Valachiă poate fi
sigură, că Ungaria nu va lasă ne re-
bună te veștările, pre cari guvernul d'în Bucuresci
seu nu le poate împedcă seu le inspira elu însu-si.“

Nu va fi de prisos se spunem, că foiele guvernă-
mentale magiare, se intrunesc în pareri cu cele opu-
setionale (mag.) candu este vorba de Romani'a.

Este bine se ni-le înscăntăm tute, dreptu simptome
pentru eventualitățile ce potu urma, ca. estu-modu se nu
fimu surprinsi. . . .

Cetimu într'o corespundință d'în Vien'a aparută în
diurn. „Pest. Lloyd“ de la 6. aug. „Scirile sosite aici de
la fruntăriile transilvane romaue constăteza, că în urmăre
cerceloru confinării erupte mai în urmă
între locuitorii confinieloru, s'a tramis la confinie una di-
visiune de militia romana. A vedē pre cei 400 de soldati
romani cu cele 12 tunuri a leloru mergundu câtra munti,
de siguru acēst'a casiuina atātu aici câtu si în Pest'a una
impresiune de totulu comica. Acēst'a afacere revoca în minte
anecdōt'a despre cei — siepte svabi.“

Diurn. „Ellenör“ de adi (10. aug.) se ocupa de nou
de Romani'a si dīce între alte multe:

E tempulu dejă, ca se se aluca la resonu grasatiu-
nea romana. „Ellenör“ (cōntroloriulu) a datu destule
semne de predilectiune pentru politică paci, dar' aspira-
țiunea nostra nu merge totu-si pana a recomandă guver-
nului nostru paciență, or' câtu una poterica îngănfata ar
veștă țier'a nostra.

Noi scim, că buna starea monarției austro-magi-
re numai asiē se poate speră, dacă se încungiura totu pa-
siulu ce ar' potē s'o mestece în vre-unu resbelu cu sta-
tele mari europene; nu potemu inse suferi, ca în urmă
îmbirii nostre de pace, Romani'a se pota t ai în ide'a fie-
sa, că pote glumi nepedepsita cu acēstu imperiu, necu-
tediandu acestuia nece a se mīcșă, fiindu-că cine seie,
ore nu stă la spate Rusulu si Prusulu. Imperiulu, care
prin paciență s'a oservată contr'a provocărilor, ar' produce
consolidarea acēstei credințe, acelu imperiu ar' tradă im-
pregiurarea, că au ajunsu la nepotință agoniē si nu
si ar potē scuti nece chiaru ultimele sale mominte de
veștatuni care tocmai prin nepedepsirea loru s'ar' încu-
ragi spre a se ivi câtu mai adese ori.

Ergo, fia dupa placulu guvernului bucurescianu.
De-l placu lui calamitățile, si-le pote castigă! Despre unu
lucru pote fi siguru înainte, că adeca vomu sprī-
gini pre guvernul d'în Vien'a pen-
tru a aduce pre guvernul roma-
nu la ratiune, or' si care ar' fi re-
sultatulu.

Am dīsu tute acēste, si nu strica a-le repeti între
împregiurările presinti, ca se se informe si despre stimula-
țiunea opusetiunii (magiare) romanii, cari la
nece unu casu nu potu presupune într'unirea partiteloru
politice magiare.“

Cetimu în „Hōn“ cu privire la interpelatiunea
lui Petrovay, făcută în ședința delegațiunilor
d'în 7 a lunēi cur., în causă certei confinării între Ro-
mani'a si Austro-Magiari'a: „Bar. Orcezy, care respun-
se la interpelatiunea lui Petrovay în numele ministrului
de esterne, ar' fi potutu spune mai multu decâtu a spus.
Respunsulu liniscitoriu se reduce la urmatori'a frase: Reu-
lu nu este atātu de mare, că-ci certe mai micē seu mai
mari s'au întemplat de multe ori între noi si Romani'a
vecina. Mai scim încă d'în respunsu, că guvernul Ro-
maniei a tramis la fruntarie una potere armată de 780
soldati si 12 tunuri. Dupa dreptulu internatiunale, mai
antūiu se tramite ultimatu, apoi se anuncia resbelulu, se
revoca represintantele părții annunciatorie de resbelu, si
numai dupa implinirea acestoru formalități se tramite
una potere armată la fruntarie. Ce e dreptu, noi nu ne
temem, că Romani'a cu cei 780 soldati si 12 tunuri va
casiană una devastatiune tatarica pre șiesurile nostre, că
va ocupă vetrele nostre si ne va pune sub jugulu selaviei.
Inse ni-se pare lucru singularu, ca la una certa simpla

de confinie, spre a carei complanare este destulu unu ofi-
cialu romanu si unulu magiaru, se se întrebuintește potē-
re armată. A se se chiama la noi si ori-
unde provocatiune. Se punem acuma în bi-
lancia împregiurările. Pote-se ore socoti cu minte sane-
tosa, că miseră Romani'a, cu câte-va mii de soldati mi-
serabili ai ei, se pota portă unu resbelu ofensivu contr'a
monarției austro-magiare? De siguru nu. Se pote, că ci-
ne-va o încurageza în ascunsu.“

Precum vedem, tota diurnalis tică magiara este în-
dreptată contr'a Romaniēi. Romani'a este prezentată în in-
tea Europei ca provocatoriă; Romani'a este numită miseră
si milităci miserabilă; Romanii sunt stigmatizati de nisee
cfronti, cari fara de temei ară voi se ataco pre glorio-
sulu imperiu magiaru.

Cu tute acēste, cine este provocatoriulu? Cine a în-
cēputu ataculu? Nu magiarii au intratu pe sub ascunsu
în Romani'a? Dupa ori ce conceptu de dreptu, statulu
austro-magiaru este detoriu a dă Romaniēi satisfactiune.

Tragemu atentiunea fratiloru nostri la esepforati-
nile foieloru magiare, pentru a se potē îngriji de buna
vreme.

De la delegatiunea magiara.

În ședința plenaria, ținută în 6. aug., a delega-
țiunei ung. s'a primitu proiectulu lui Bittó, ca credi-
tele suplementario începundu de la 1870, numai pana în
martiu alu anulului urmatoriu se se pota administră; solvi-
rile inse se se pota face pana în iuniu, — mai departe,
ratiuniile sunt a se cercetă îndată de câtra curtea su-
prema de comptabilitate si a se susterne delegatiunei.

Stratimiroviciu interpeleza pre ministrulu
de esterne, dacă voesece a infintiă consulatu în Cettinē. —
Tisza cetesece raportulu relativu la bugetulu ester-
neloru.

Dupa acēst'a Pulszky si-radica cuventulu si într'o
cuventare mai lungă dīce, că în instrucțiunile delegatiuni-
loru jaco garantă libertății si a paci; si dacă s'ar' esca
vre'o turburare în contr'a paci, atunci ambele delegatiuni
se voru sprīgini împrumutatu un'a pre alt'a. Oratorulu
aproba politică orientală a lui Beust, fiindcă nici o par-
tida d'în Ungari'a nu voesece se primesece eleminte straine
în sinulu seu. Progresulu poporeloru de la Dunarea de
diosu e în interesulu Ungariēi; inse Ungari'a pretinde, ca
nece elemintulu nemțiescu se nu se nesuesca la estindere;
politică lui Beust corespunde cu totulu acestoru receriri-
tie. Într'o alta vorbire, ținută totu în acēst'a ședința,
Pulszky dīce, că Beust a ruptu cu politică lui Metternich
de a combatute tute mișcămintele liberali atātu în Orientu
(!) câtu si în Germani'a. Una garantă pentru nouă direc-
țiune este, că Ungari'a încă are cuventu decisivu în afa-
cerile esterne.

Zsedényi condamnă una politică conformă cu
a Franciei. Recel'a câtra Prusi'a provine d'în amestecu-
lu în afacerile Germaniei de la mediă-di; Austro-Magi-
ari'a ar' trebui se promoveze uniunea statelor germane
sub Prusi'a.

Bar. Orcezy apără guvernulu, dīcundu că regimu-
lu nu pote avē alta-ce în vedere de câtu interesele sta-
tului seu.

În desbaterea speciale Zsedényi propune desființa-
rea ambasadei d'în Sasoni'a; propunerea se respinge;
inse s'a primitu desființarea șeselor de la mai multe
curți mai puțin importante d'în federațiunea Germaniei de
nord. Una alta propunere a lui Zsedényi pentru sterge-
rea a 14,300 fl. d'în șesele pentru ambasada d'în Ro-
m'a, încă fū respinsă. Házman proiecteaza una arangiere
mai efina pentru tute ambasadele. În urmă si-retrase
propunerea.

Se reducem serbatorile.

Poporul romanu încă este departe d'a se emancipă
de tute prejudețiile ce i-le au insuflatu vetregitatea tem-
puriloru si a omeniloru. Dar' trebuie se deschidem, se în-
toemim calea emancipatiunii.

Cine nu seie, căta dauna materiale si spirituale facu
poporului romanu multele serbatori „legate“ si „nelega-
te“? Sermanulu țieranu crede a fi pecatu de morte a lu-
cră în una multime d'în dīlele anulului, chiar' si dacă nu
sunt inserate cu litere rosie în calendariu, si preo-
ții nostri în multe locuri în locu d'a șerpi acēstă credin-
tia asurdă, încă o nutrescu spre rusinea si stricatiunea
culturei si prosperării poporului nostru.

Dreptu-acēst'a nu potemu a nu salută d'în inima pre
venerabilulu eleru Romanu d'în Bucovin'a pentru initia-
țivă salutaria ce o luă întru casarea dīleloru de lenevire
si coruptiune; că-ce „Clerulu romanu d'în Bucovin'a —
dīce „Traianu“ — recunoscū necesitate de a desființă

unu numeru de serbatori ce se pastrău prin usu de popu-
lățiunea rurale, — voidu prin acēst'a a aduce o îndoită
îmbunătățire sortii poporului, îmultindu-i dīlele de lu-
cră si sustragendu-lu astu-feliu în acēle dīle de la es-
ploatăriile pierditorie ale cărciumeloru jidovesci.

În urmă unei conferințe, ținute de corpulu clerului,
episcopulu de Radauti publica o circulară, comunicandu
deslegarea besericească de a se lucră în mentionatele ser-
batori.

Marea rasă a lui Israelu, — care prin recursu con-
tr'a „arbitrarului“ si prin „bune raporturi cu locuitorii
țierci“, si asigură totu d'a-una o esistență „pacinică“,
— tramise pre dată o deputatiune la Vien'a, reclamandu,
ca despusetiunea clerului romanu fiindu arbitrară si dis-
tata de cele mai odiose pasiuni în contr'a libertății co-
merciului, i aduce paguba, si venitul carciu-
meloru scadiendu, în urmă va aduce paguba si Statului prin
scaderea patentelor; — cerendu dăra, ca în nobletă
sentimentelor si în spiritu de ecuitate, guvernulu austri-
acu se ica mesură a se asigură liniscit'a petrescere a filoru
lui Israelu contr'a patimelor celoru mai detentabile, ce
se exploateza în contr'a loru!

Si dispozițiunea clerului romanu fū retrasa, — spre
a nu se aduce paguba poporului
alesu, pentru cea mai mare gloria
a lui Dumnezeu, a umanității, a liber-
tății, a civilizațiunei, si a seco-
lului alu 1911!“

D'acēstă îngrijiere parintescă a guvernului austriacu
n'avem d'a ne miră, că-ce este lucru constatatu prin
lege si prin fapte, că în imperiulu Austro magiaru dom-
nescu gidanii, nemții si ungurii, er' milioanele de romani
si slavi sunt elofi suferiti usque ad bene placitum gidano-
austro-magiariloru. B.

Neci o frica de panslavismu.

(Fine.)

Mortea imperatului Nicolau, la 2 martiu 1855, fū
una usurare pentru toti. Mortea lui a fos'u una adevē-
rata eliberare d'în servitate. Sub doliulu oficialu transpă-
ră una satisfactiune secretă. A cumă nu numai liberalii re-
munstrau contr'a politicei urmate de atātu tempu, ce chi-
aru si acci-a, cari sub vietă imperatului Nicolau nu cu-
teza a dīce unu singuru cuventu, si au recastigatu dupa
mortea lui facultatea vorbirei si independință. Acēst'a
a fos'u una dominațiune nouă carea, fără indolela, se
inaugură între împregiurări grele, că-ci eră chiamată de
a impleni detorințe mari si de a încercă reparatiuni ma-
ri, inse totu-una-dată cu posibilitatea de a află în opinia-
nea atentivă una fortia necalculabile pentru ori-ce opera
de renovatiune inteligentă. Unu rusu cu spiritu facū una
reflexiune pre câtu de ingeniosă pre atātu de justa: „Dă-
ca imperatulu Nicolau, dīse elu, n'aru fi iertatu locuitori-
loru capitalei se esa pre strade, si dacă Alesandru, la sui-
rea sa pre tron, ar' fi revocatu acēstă dispusetiune, s'ar'
fi strigatu d'în tute părțile: Ce monarcu liberalu!“ Într'a-
deveru, noulu țieru a facutu mai multu decâtu se per-
mita numai locuitoriloru capitalei, ca se pota esī pre stra-
de. Cuvintele lui Goroiașofu, ministru alu afaceriloru es-
terne, rostite în perplexitate: „Rusi'a se reculege“ au
avutu temelulu loru solidu. Într'a deveru, una schimbare
particulară s'a operatu sub influință paci si a noulu
guvernu; acēstă schimbare se facū de sine, prin una po-
tere deosebită a lucruriloru, în sinulu țierci inse-si, a
fara de actiunea guvernului, prin unu șiru de împregi-
urări neprevădute, si, lucru curiosu, un'a d'într' causele
principali a le acēstei schimbări a fos'u însu-si impera-
tulu. Alesandru II. nu a fos'u principe liberalu, este ade-
veratu, inse elu a avutu una natură moderată si bine-vo-
itoră. Apoi într'unu statu ca Rusi'a tute se îndreptă nu-
mai decâtu dupa person'a monarcului însu-si, si tonulu datu
d'în su-u petrunde pana la ultimele graduri a le ierarției so-
ciali. Tota administratiunea primesece caracterulu, tempe-
ramentulu, pana chiaru si semnele esteriore ce se vedu la
Suveranu. Si fiindu-că, conformu caracterului noulu im-
peratu, tute rotatiunile statului a perdutu multu d'în ri-
gorea loru severă, administratiunea deveni mai îndulgen-
te si mai mole. Ce s'a întemplat apoi în urmăre acēstei
astemperări momentane? Rusii respirară mai liberu. Totu
ce eră oprimatu, ce eră ascunsu odată, esī la lumina. —
Spiritul națiunei se desceptă, scuturandu apati'a mătă ce
domniă pretotindene pre tempulu lui Nicolau. Unu mișca-
mentu estraordinariu se manifestă în tute direcțiunile si
se estinse cu una rapedime prodigiosă. În câti-va ani, se

cietatea rusă și schimbă cu totul caracterul, ideile, aspectul, întorcându cu multu pre guvernul, care abia avea timpul să se vada ce se întâmplă în giurul său, care nu știa ce să facă și nu făcea nimica. Chiar de aci urmă apoi, că guvernul se bucură de unu renume de liberalism în Europa. În faptă însă nu guvernul a avut inițiativa, ci societatea rusă a devenit liberală și a exercitat una presiune extraordinară asupra puterii, redusa câte-o dată a suferi ceea ce nu putea împedea.

Rusia, de altminter, se scura folosi cu multa abilitate de unele măsuri noi, luate la începutul dominației lui Alexandru II.

Asi, cându se impătina tașă pentru pașporturi, se începă una migrație adevărată către Apusul. În unu singuru anu, se potea numera mai multu de cinci-dieci de mii de persoane, cari mergeau în străinătate.

Acestu miscamentu neîntrerupt de călătorie în Franța, Anglia, Germania, avu rezultatul de a introduce în Rusia una multime de idei noi și de cunoștință asupra diverselor instituții din Europa. Asi ce-va se întâmplă, sunt aproape cinci dieci de ani, cându ofițerii din armata lui Alexandru I., combatendu pre Napoleonu și venindu până la Parisu, s'au reintornat în Rusia plini de nisece idei, a căroră fermentație misterioasă avea să producă tentativă revoluționară din 1825, dinaintea carei-a eră mai-mai să cadă invinsă forțună imperatului Nicolau.

Cu această activitate fu apucată ocazia de a înființa diurnale noi, cari produsera rezultate mai palpabile încă. Nicăiri în Europa, literatură nu are și nu pote avea atâtă importanță ca în Rusia. Acolo unde miscamentulu internu al unei națiuni pote a se manifesta sub alte forme și are mersulu său natural, regulariu, literatură este numai unu elementu al vieții publice; în Rusia însă, unde instituțiile lipseseră, unde tota organizația socială se rezuma în puterea absolută, literatură suplinese totu; în ea se concentra viața publică a țării; ea este foculariulu unde se adună toate ideile, toate tendințele societății.

Din toate aceste cauze, cari dau impulsu de-una-data sub influența unui torinte comunu, s'a produsu unu fenomenu extraordinariu și surprindetoriu. Societatea rusă și a schimbatu cu totul aspectulu: profunđimea ei s'a deschis; încrederea în sistemulu de guvernamentu s'a veltutu perdută și celu puteriu slabitu; spiritulu de nemulțumire și de opuziune a crescutu, cercundu toate ocaziunile de a se produce; s'a potutu observă una revoluție adevărată de opinii contră corupțiunilor administrative, sarcasmulu îndreptat contră celor mai înalte figure oficiale, contră a totu ce eră unu obiectu de cultu superstitiosu și de reforme mari și seriose. Ba, ce e mai multu, gustulu demonstrațiunilor, manifestațiunilor s'a răspândit și s'a ivitu sub toate prețele, cându pentru a celebra ore-care va aniversaria, cându pentru a onora memoriă vre-unei persoane populare și pentru a solemniza vre unu evinimentu, precum emanciparea țieranilor. Asi se dezvoltă din vechiulu sistem nepotiosu alu Rusiei, asi dîcundu, una nouă națiune, subtrasa cum-va de sub guvernul, manifestandu se în giurul lui, sub pașii lui, pote incoherente și irregulară, înse ardinte, via, tragandu putere din toate instinctele ei cele oprimate, întindendu-si ramurile în toate clasele, în toate sferele, și aflandu, precum se dîce, chiaru și unu ecou până în înșă și familiă imperiale, imagine a societății rusești.

Acestu miscamentu universale, acestu spirit de demonstrațiune și de opuziune contră a totu ce este absolutu și immobile, este garanția cea mai sigură, că Rusia înaintea în civilizație, în cultură, fructe neprețuite a le libertății. Una Rusia provădită cu darurile civilizației nu va fi periculoasă pentru libertatea poporului Europei. Libertatea, naturalizată una dată în Rusia, va disolve sclaviă și spiritulu de cucerire, precum lumină disolve întunereculu.

D'in comitatulu Zarandu.

În cea mai de pre urma epistola am promisă, că voi comunica statutu gimnasiului romanu din Bradu spre publicare. Era vi-le comunicu aci, observandu, că aceste statute suntu întarite din partea ministrului de culte și instrucțiunea publică, în 14. iuliu a. c. Conformu statutelor gimnasiulu se va deschide la toamnă pentru anulu școlasticu 1870 cu 2 clase gimnasiliale și se va continua cu deschiderea a câte una clasă din anu în anu până la

completarea lui. Precum știu publicările oficiale în privința asta s'au și facutu.

Statutele întarite suntu precum urmăza:

Statute

pentru gimnasiulu romanu din Bradu, comitatulu Zarandu.

CAPUL I.

Caracterulu și calitatea gimnasiului.

§. 1. Gimnasiulu din Bradu, comitatulu Zarandu, e gimnasiu naționalu romanu de legea gr. orientală, elu e gimnasiu mare cu optu clase, și se bucură de toate drepturile și prerogativele unui gimnasiu publicu de stat.

§. 2. Cursurile școlastice în acestu gimnasiu se voru începe cu deschiderea a toate celorlalte clase, ce se receră la unu gimnasiu mare, și va continuă din tempu în tempu, până la deplină completare a lor.

§. 3. De acestu gimnasiu e legată o școală normală cu clasele necesare de preparare pentru intrarea în clasele gimnasiliale.

§. 4. Limbă prolegărilor și a instrucțiunii preste totu, precum a afacerilor și corespondențelor atât în latină, cât și în afară, ce se referesc la gimnasiu, și la averea lui, e limba română.

§. 5. Patronii gimnasiului suntu, S. S. Constantin și Elenă.

CAPUL II.

Averea și fondatoriul gimnasiului.

§. 6. Averea și fondulu gimnasiului consta din:

1. Una casă cu urte și cu o redicație în Bradu sub nr. 396. cumpărată anume pentru localitate de investimentu.

2. Bunulu Mihalei cumpăratu pentru fondulu gimnasiului, și care e pretuitu în 43,630 fl. v. a.

3. Imprumutulu naționalu de stat de la anulu 1854, ce prin declarațiunile protocolare și obligatorie le-a cesu la fondulu gimnasiului următoriele comunități din comitatulu Zarandu.

a) Bradu, Valebradu, Mesteacanu, Cerecelu, Criscioru, Zdrăptiu, Mihalei, Blășeni, Bucăsiu, Dupăpetra (cu prediele sale), Stanăsi, Potingani, Vacă și Juncu, — din cerculu de pretore alu Bradului.

b) Băița, Crăciunesci, Trestia, Seliscea, Hertiegani, Caionelu, Pesterea, Armîdena, Cărechiu, Rovina, Siesuri, Bucăresci, Luncoiulu de jos, Rudă, Podelu și Scrofa, — din cerculu de pretore alu Băiței.

c) Ribitza, Ribicior, Uibaresci, Tomnatecu, Grohotu, Bulzesci, Risculitza, Baldovinu, Valemare, Luncă, Birtinu, Carasteu și Cebea, — din cerculu de pretore alu Băiei de Crăsiu.

d) Halmagiu, Halmagiulu, Lesciôra, Ciohesci, Tisă, Cermurea, Jurnesci, Ocîu, Ocîșoru, Basarabășă, Ciungani, Căzanesci, Tătarăscu, Prihodesci, Văti de Jos, Brătușă, Tărnăvă, Steiă, Tomesci, Teulesci, Leăntiu, Dobrotiu, Obeșă, Tărnăvița, Poienariu, și Strimbu, — din cerculu de pretore alu Halmagiului.

e) Băncăsi, Leășă, Bodesci, Mermesci, Brusturi, Lungășoru, Vozdociu, Cristesci, Ciuciu, Lazuri, Maguliciă, Grosi, Aciuvă, Vidră, Aciutiă, Dumbrăvă, Talăciu, Bădesci, Rostoci, Guravalei, Pleșcutiă și Poiana, — din cerculu de pretore alu Aciuvei.

Din acestu imprumutulu naționalu este trecută până acuma în obligațiune pe numele fondului școlaru gr. orientălu alu comitatului Zarandu sumă nominală de 58,510 fl. m. c. și 61,435 fl. 50 cr. v. a.

4. Oferte, daruri, testate, și legate în bani și în alte obiecte.

5. Tapsă școlară.

Din acestu fond se sustine și școlă normală legată de gimnasiu. (§. 3.)

§. 7. Comunitățile memorate în § ulu precedentu suntu fondatoriul gimnasiului.

Afără de aceste, fondatori ai gimnasiului suntu toate acele persoane, fizice, și morale, cari în fondulu gimnasiului dau odată pentru totu de-una celu puțin 100 fl. una sută fl. v. a.

CAPUL III.

Representanția gimnasiului.

§. 8. Corpulu reprezentativu alu gimnasiului și alu fondurilor lui, lu constituiesc membrii sinodului protopopescu gr. or. alu tractului Zarandu (Brad) întrunitu cu membrii sinodului protopopescu greco-orient. alu tractului Halmagiu.

§. 9. Acestu corp reprezentativ și respective aceste sinode, se compun conformu statutului organicu alu congresului bisericescu de la an. 1868. §§. 38. și 40. (§. 51. din aceste statute.)

§. 10. Corpulu reprezentativu alu gimnasiului va țienă de regula în totu anulu o adunare generală la diuă S. S. Constantin și Elenă; — cerendu trebuințele și potă țienă și mai de multe ori.

§. 11. Presedintele reprezentanției (§. 8.) este protopresbiterulu romanu greco-orient. alu tractului Zarandu (Brad).

Afără de această reprezentanție va avă unu vice-presedinte și doi secretari, cari se alegu de către adu-

narea generală pe tempulu cătu țiene activitatea reprezentanției.

§. 12. Afacerile sinodelor Zarandu și Halmagiu întrunit, ca reprezentanția a gimnasiului suntu:

1. a alege din sinulu său unu comitetu de 12. membri, pentru administrarea fondurilor gimnasiului și pentru inspectiunea lui.

2. a îngriji pentru prosperarea și înaintarea școlă și materiale a gimnasiului.

3. a priveghia asupra administrării fondurilor și inspectiunii gimnasiului.

4. a cere în totu anulu de la comitetu ratiunulu despre venitele și speșele gimnasiului, și a le censură.

5. a stăveri bugetulu anulu alu gimnasiului subscernutu în totu anulu de către comitetu.

6. a cere de la comitetu deslușirile de lipsă, atât la censurarea ratiunului, cât și la stăverirea bugetului.

7. a vedă ca comitetulu să și implinască funcțiunea cu scumpetate, și averea gimnasiului, să nu suferă dauna; altminter este în dreptu a demisionă comitetulu, a-lu trage la răspundere și a-si alege altulu.

8. a alege profesorii și respective a candidă la posturile vacante, și a face în privința asta suscernele la consistoriulu arceiepiscopescu romanu gr. or. din Transilvania pentru întarire respective denumire.

9. a defige, stăveri și stăveri didactulu, și tapsă școlară.

10. a decide despre toate obiectele, ce prin aceste statute nu suntu date în competența comitetului.

11. a modifică aceste statute după împregiurări și pre lungă aprobarea locurilor mai înalte, fără înșă a prejudică scopulu esențialu alu institutului.

§. 13. Ca reprezentanția să potă aduce concluse și deciziuni valide, se cere majoritatea membrilor ei.

§. 14. Repreșentanția se conchiama în adunare generală ordinară și extraordinară (§. 10.) de către presedintele ei, și celu puțin în 14. diu înainte de diuă de pta pentru întrunire.

§. 15. Repreșentanția va avă unu sigilu cu emblema S. S. Constantin și Elenă și cu inscripțiunea „Repreșentanția gimnasiului romanu gr. or. din Bradu“

CAPUL IV.

Comitetulu reprezentanției gimnasiului.

§. 16. Comitetulu gimnasiului stă din 12. membri, cari se alegu de către reprezentanția gimnasiului din membrii ambelor comitete sinodale.

§. 17. Presedintele reprezentanției e totu odată și presedintele comitetului.

De altminter comitetulu în intrulu său se organizeză singuru pre sine. — Elu și alege și personalulu de manipulație.

§. 18. Oficiulu membrilor comitetului, fia ca atari, fia ca epitropi (§. 25.) este gratuitu.

§. 19. Agendele comitetului suntu:

1. a țienă în evidința averea miscatoriă și nemiscatoriă a gimnasiului, compunendu spre acestu scopu unu inventariu în trei exemplare, unulu pentru sine, alu doile pentru Epitropia gimnasiului (§. 5) și alu treile pentru consistoriulu arceiepiscopescu romanu gr. or. din Transilvania.

2. a administră averea gimnasiului și a îngriji pentru sporirea ei.

3. a țienă în stare bună edificiulu gimnasiului, și a provedă clasele cu mobilele necesare.

4. a îngriji prin epitropia pentru încasarea ofertelor în favorea fondului gimnasiului și pentru primirea de daruri și alte ajutorie de la binefacatori.

5. a face apelu și a indemnă la contribuiri voluntarie pentru creșterea și înmulțirea fondului gimnasiulu.

6. a afă medilocele necesare pentru eventuală reedificare și reparare a edificiului gimnasiulu.

7. a preface condițiunile, ce trebuie a se observă de către epitropi la esarendarea realitatilor gimnasiului, precum și modalitatea elocării banilor disponibili ai gimnasiului.

8. a escrie concursu pentru ocuparea postului de profesore, cându vr'unulu ar veni în vacanță.

9. a se consultă dimpreună cu direcțiunea gimnasiului și a suscerne reprezentanției listă concurenților la profesura și suplicele lor.

10. a primi abdicările eventuale a le profesorilor, și până la nouă implinire a postului vacantu, a face în înțelegere cu direcțiunea gimnasiului, dispozițiunile necesare pentru suplinirea temporară a postului vacantu.

11. a afă medilocele pentru remunerarea profesorilor, cari au servitu mai multi ani la gimnasiu, și a le propune reprezentanției.

12. despre toate aceste a face cu finitulu fia-carui anu raportu detaliat, și a-lu suscerne reprezentanției.

13. asemenea cu finitulu fia-carui anu, comitetulu va ascerne reprezentanției ratiunulu și alu epitropiei spre censurare.

14. înainte de finitulu anulu școlasticu celu puțin cu una lună a suscerne reprezentanției spre stăverire unu proiectu de bugetu pentru anulu următoriu.

15. comitetul după impregiurări va face reprezentantiei propunerii pentru cumpărarea de realități în folosul fondului gimnasiașu, s'eu pentru viadere de realități.

16. comitetul va alege d'în sinulul s'eu o epitropia de 4 membri, sub numire de „Epitropia gimnasiașu” (§. 25.)

(Va urmă.)

Arceologicu

Reproducem d'în „Tromp. Carp.” raportul Dlui C. Boliacu despre cetatea C e l e i u, omittendu cele ce nu se tienu de obiectu.

Singur'a cetate romana ce remasese în picioare pe bazele ei primitive, cu form'a ei, e C e l e i u l u.

Afara de diferitele cercări, spre explorarea ei, ce facusem de mai multe ori, la anul 1865 amu trasu, împreună cu d-nii Boissière și Baudry, arceologi trimisi de imperatul Napoleonu, unu planu de explorare serioasă a acestui monumentu. Unu zidu admirabile ce degagiasem atunci, estimpu nu mai esista. Tieranii cu primarulul și-au impartitu caramidele și petrele contr'a totoror ordinorlor precise spre a se peștră acelu zidu ca religiunea, până cându se voru potè explorà resturile cetății întregi, care s'eu domine Danubiulu în faci'a Escului spre admirarea trecătorilor.

Timpu doritu a ajunsu; guvernulu actualu mi-a datu tôte inlesnirile spre a potè ajunge la acestu scopu.

Cătu am ajunsu în C e l e i u, m'am urcatu la cetătiua s'eu vedu zidulu: jumetatu eră destrusu de la o parte, și o parte desfigurata cu totul. Cercetandu am aflatu că cu învoirea primariului s'a facutu acăsta devastare pentru trebuințele omenilor.

Dara măsurile luate spre conservare? dara ordinile date? — nimicu!

Mahnirea mea cătu a trebuitu s'eu fie de mare și o potu inchipul cei ce se ocupa cu asemenea lucruri. Dara avuțiile noastre sunt imense, și o paguba se potè acoperi îndata cu o dobândire și mai mare; căti-va omeni în căte-va ore desfacura o prelungire frumoasă a părții destruse, și speranți'a reasigură credinți'a că C e l e i u l u va fi ceea ce este destinatu s'eu fie.

C e l e i u l u este strabatutu de o șosea romana de la Dunare, d'în punctulu unde Constantinu întinseșe podulu s'eu, ca s'eu opereze asupr'a Daciei, perduta cu deservășire de la Aurelianu și care merge până în Resica fost'a T a b a r a - n o u a a lui Caracala, și de aci pre Oltu la T a b a r a - v e c h i a a lui Traianu și apoi la Turnu-Rosiu etc.

Pre de o parte și pre de alta a acestei șosele ce trece pre d'în susulu cetătiuii, m'ice inegalități de terenu indica morminte. Satulu asediatu preste d'insele nu le-a potutu desfigura cu deservășire unu observatoru deprinsu cu asemenea studii.

Preotulu Nicolae mi areță locurile de pre unde s'au scosou doue sarcofage, celu mare de la museu, și celu gasitu în urma.

D'în șiopta în șiopta affai că la cas'a unu ratenu scapetatu s'ar' fi ivitu ca unu coltiu de șieru, și că și sub patulu altui-a ar' fi unu șieru micu. Cu bună învoiro mi-fu permisu s'eu șapu la amendu locurile: celu de sub patulu eră nimicu; unu micu sarcofagiū descoperitu, în care se imblase; dara sub paretile ce derimasem nu eră totu ast-felu; aci se descoperi unu sarcofagiū mare, de petra calchiera, tare, în dimensiunile și form'a sarcofagiului celui mare de la museulu nationale.

În mai pucinu de doue lune sarcofagiulu de 2,45 m. lungulu, 1,04, latulu 1,66 aduncime, eră întregu în faci'a șorelui, cu totu lungulu s'eu spre șosea curățitu de tôte părțile și neatinsu nicaie de șapa. Se întielege că șatulu totu eră în giurulu lui, cu tôte babele și copiii.

Dupa diferite observări vediu că șapaculu eră lipitu cu cimentu și, preste acăsta la amondu șapetăile cu șacobe de feru, acoperite cu plumbu forte grosu.

Amu potutu parveni la desșipirea șapacului și la desșeștarea lui d'în școbele de feru. Atunci înșruindu 30 de omeni la șuniile cu care amu legatu șapaculu, s'a potutu trage șapaculu pre jumetate pre șatulu ce-i pregătisem, în urletele de bucuria a șatului întregu. Unu șofumu agreabile s'a eșhalat d'în sarcofagiū, ceea ce facu pre mai multi s'eu dica: ce șofomșu mirosu! Acăsta operațiune nu se mai vediușe aci de cându este C e l e i u l u.

Aci chiamu pre arceologii nostri, cătu și pre amatori, s'eu fie cu atentiune la amenunțele ce urmeza.

Paretii sarcofagiului au grosimea: o, 18, aduncimea șaretelui: pre d'în intru este de 0,70 era despre șapulu 0,62 lungimea 2 metre, latime 0,60.

Duo d'în trei părți ale șaretilor sarcofagiului erău șole; o tierena șafenia acoperiă ca o șbruma unu șcheletu mai topitu, care nu ajungea nici cu șapulu nici cu șpiciorile la ștremitățile sarcofagiului. Șcheletulu eră cu șapulu spre media-noște și cu șpiciorile spre media di; șapulu cadiușe d'în jughiatura spre șumerulu ștangu; ma-

nele i erău încruciașite pre ștômacu. La ștalpele șpicioror duo ștalpe de pluta de 12 centimetre grosimo, cari au fostu cusute la veri-unu felu de încalțiminte. Șcandure putrede de ștejaru, cam în form'a unu școsciugu neacoperitu, cu care se coborise șadavrulu în șarcofagiū. Acăsta este antaiulu aspectu alu descoperirii.

Școsciugulu șadavrului, imbracaminte și șpodobe, cum și diferitele șemintie și șfrundie aruncate d'asupr'a școrpului, formău o tierena care variă într'o aduncime de 10, 15 și până la 20 centimetre.

Amu inceputu șautarea de la șpicior: trei urciore în rôndu asediașite la ștremitatea șarcofagiului. Oșele șpiciorilor gasite tôte până la cele mai m'ice, mi au datu idea s'eu formezu șcheletulu afara; tieren'a se șciuruiă prin doue șciururi. Totu șapulu fusesse pre ascernutu și sub acoperementu de șfrundie și șramure de șdafinu.

Potui alcătu șcapulu întregu; a fostu o șfemea înaltă și juna. Amendu șcearcanele șgurei intacte. Dinti forte șpotriviti, nici o masea ștricată, căti va d'inti cadiuti i-amu pusu la locu.

Ce dialectu s'a rônștitu prin acăste șfrumôșe șcearcane o șcie numai acăla care a ascultatu șuspinele animoi ei, și care a audțtu șjalea de la môrtea ei.

Noi șpotem pune numai atătu, că a fostu o șfemea, o șfemea înaltă, o șfemea juna, cu dinti admirabili, dara alu carei-a nume, n'a voitu s'eu șpuna șposterității șgelosulu șociu, care a încuiatu și a șferecatu în șpătra, feru și plumbu, obiectulu amorului s'eu.

Totu ce mai potu șpune este, că acăsta șfemea traia în ștempulu imperiului, înainte de Școmodu, acăca mai înainte de 180 dupa Șristu, șconsiderandu numai dupa form'a unei monete, șbronzu de șmidilocu, ce amu gasitu în șarcofagiū; pre care n'o potu decifra fiindu acoperita de forte tare rugina, pre care mi-este șfrica s'eu o atacu șrapedu.

Ce mai potu șpune este că o șpareche șcercelusi de auru, nu s'au gasitu în șdreptulu urșchiloru, ci pre la șmidiloculu școrpului, că form'a lor nu arăta pre unde s'au desșchisu ca s'eu se șpuna în urșchi și că șlășa a se șpresupune că asemenea șpodobe șfemeșci se aruncău în școsciugu; ce a fostu de știesature abie se mai potè cunosce. Șdafinii sunt intacti și în colorea ștutunului de Șavana. O șfoia de școca de șfaina albă indica că, pre langa șemintiele, șbeștutele și șaromele ce se șpuneau la môrți, se mai șpunea și o mică șturtă de șfaina.

Nici o șticla nu s'a gasitu în șarcofagiū, nici o șcandela în giurulu lui. Cele trei urciore deci, au șservitu, unulu pentru șvinu, altulu pentru unu de șlemnșu și șcelulu dreptu lacrimaru.

Șarcofagiulu la șerna se va ștransportă la museu, era cele aflate într'insulu se voru depune la museu, șchiaru îndata dupa întorcerea mea în Șbucureșci.

Oșele s'au pusu d'în unu în șarcofagiū.

Înca o observatiune pre care o credu întereanta la noi șcelu șpucinu: tôte căti voru fi gasitu șferu romanu la noi, voru fi vediatu acelu șferu șpetrșnu de rugina Școbele de șferu ce amu gasitu la acăstu șarcofagiū acoperite de tôte părțile de plumbu, au fostu atătu de șferite și conservate în cătu ar crede cineva că este șesttu acădi șchiaru de șu șciocanu. D'în contra șplumbulu ce-lu acoperiă, care a șpriimitu injuriile șexteriore una-miie șșeptesute de ani, și-a ingrosiatu o șpatina albă de tôte șfrumusetia.

VARIETATI.

* (Conflictu) între Șport'a și guvernulu Șromaniei pentru șfabricarea nouei monete romane. Se șcie, că Șport'a a șimpoteritu pre șprincipele Șcarolu s'eu bata monete cu șefigi'a șa șpropria, înșe sub șconditiunea ca șcifra imperiale încă s'eu fia șgravata pre acăste monete. Fiindu că guvernulu Șromaniei n'a șimplenitu șconditiunea la șfabricarea nouei monete, Șport'a a șproștatu și s'a opusu la șpunerea ei în șcerculatiune. Înșe șcabinetulu romanu a șrespunsu, că Șport'a șsustiene unu șpretensiune șimposibilo și că ar' fi șsilitu a se șretrage îndata ce șar' învoit a șpune în șcerculatiune monete șturcesci, că-ci șpartii lui Șbratianu, șsustieneau șministrii actuali, șar' șservi de acăsta ocașiune pentru a-i șrestornă numai decătu.

* (Bucăti de moneta șfals șrusesca) de căte 10, 15 și 20 școveck, d'în 1867, 68 și 69, s'au întrodușu mai de șcurendu în Șromani'a. Șguvernulu romanu a datu ordini șsevere pentru a li șimpedecă șcerculatiunea.

* (Unu șprocesu de șpresa șcandaloșu) va șfi la șpublicitate în șcurtu ștempu șserie unu școrșpondinte d'în Șvien'a alu diuariului „Ellenör” d'în cașsa unei crime șinfame școmisa de cătra unu șmembru alu șredemtorșștilor (clăștru mai cu acăleși șstatute și șdeșvisa ca și a șiesuitilor) și data în șpublicitate în diuariulu d'în Șvien'a „Vorstadtztng.” Șpriorulu clăștrului a șprovocatu pre șrespectivulu șredactoru ca s'eu șretraga șcuvintele, acăștu a înșe și-a șsustienutu șdeșchiaratiunea în într'ega ei șestensitate și s'a șobligatu a numi și șperșonele. — Șpriorulu i-a șintentatu șprocesu de șpresa „preștu șrestabilirea onorei șviolatē a clăștrului.” Șpetrătarea se șacșeptă cu șnerab-

dara, care înșe nu se va potè șpublică pre șestensioneș, șșindu că va avè multe părți forte șcandaloșe. — Ni se șpare, că șseclulu nostru e unu adevaratā șepoca de „malheur” uri pentru șbietii șcalugari și șcalugaritie.

* (În cestiunea comitatelor) „ȘNaplo” de șsambat'a ștrecutā, 7 aug., se șdeșchiară în șmodulu urmatotiu: „Șfără șindoiela, șautonomi'a comitatelor a fostu unu institutiū șintioleptā, până ce i-au șservitu de șbaze șreferinșie șomogene șnaturei șsale. Acăsta se șdovedeșce nu numai prin unu duratā de mai multe șsute de ani a șautonomiei comitatelor, ci și prin șresultatulu, că nu ai șsuc egid'a ei ne-am șsciutu șconservă șpotererea de șvietia pentru șvitoriū. D'în acăstu șmotiv, noi înă ștrebușe șapretiușmu, la șchiaru șrespectămu acăle șsentinșe șintioleptine de șpietate, cari se șmanifestarā în atăta șmășura în șseptemanele mai de șaprope, cu ocașiunea șingropari șautonomiei școtelor. Atăta este înșe totu. cu ce ne șsentimșu șdetori a șcelebră șmemori'a șmediculu ștotoror necazurilor noastre de cându va și a șpaladiului șconstitutiunei noastre șodiniora șfeudali, carea șlovita șchiaru în șanima prin șșpiritulu șarticl. de lege III. și V. și prin șsensulu șinterl'neare alu art. XVI. d'în 1848, nu mai potè avè șvietia. Șșe șodinesca dar' în șeternu.”

* (Conșiliulu școmunale) d'în Șvien'a, în un'a d'în șșiedinșiele șsale, ștenușta în șdșlele ștrecutē, a șadoptatu șpropunerea, ca s'eu se adreseze șguvernulu unu șpetitiune pentru șdesșfiinșirea clăștrilor, cari nu se șocupa de șcurarea șmorbosilor.

* (Ce-am șgrăitu am șmintitu: mea șculpa) Șșanti'a șa șepulu d'în Șcracovi'a, șprovocatu de șnunciulu șpapalu, și a șretrășu șespectatoriūșle („șfurie”) șpronunciatē cu ocașiunea șdescoperirii șnenorocitei Șvarvara Șubricu contra șcuvioselor (?) șverșgine șcarmelitanē.

Șciiri șelectrice.

L o n d r a, 6. aug. Șcas'a de șsusu șprimi la șcetșrea șfinale șbill-ulu pentru ștelegrafe. În șcas'a de șgiosu, Șotway șimpartesă, că mai multe șguverne au șpropusu școntracte de șestradare; totu șcelu șpresintă apoi unu șbill șgeneralu șrelativu la acășta.

P a r i s u, 6. aug. „Școrespundinși'a” diariulu car șlitografatu șdemintiesce șfaim'a, că Șdon Șcarlos ar' avè de șcușetu s'eu șrenunciē la șproiectulu s'eu.

Șeri s'a șintemplatu unu dșelu între ȘPaulu Șcassagnā și ȘFlourens. „Șfigaro” dice, că ȘFlourens a șcapetatu trei rane un'a dupa alt'a, d'înștre cari a trei-a — forte șgrea — în șpeptu.

M a d r i d u, 6. aug. „Șimparcial” dice că, e șnecesitate șurgenta de a ștramite la Șcub'a șintariri șremarșabile, pentru șnimiciera șrescolci.

V i e n a, 7. aug. Diariulu „Șoester. Corr.” anunșcia: Școgalnicē a nu și-a alesu de șbuna șvoia șcaletori'a prin Șvien'a; în șcurt'a șa șpetrecere aici n'a avutu d'a se șocupa de neci unu șvatemare a șconfinișloru,

Z a g r a b i a, 7. aug. Ștureii a șpuscatu asupr'a șingineriloru șocupați la șcalea șferatā în Șjaica (Șbosni'a). Șconșulatulu d'în Șbanialacu a șcerutu șsatisfactiune. — Șgablenz în 12. a l. c. șcaletoresce la Ștopusca.

V i e n a, 7. aug. D'în Șconstantinople și Șcairo șșosescu cele mai șlinșșeșitorie șdeșchiaratiuni în șprivinși'a șpacei șneconturbate.

P r a g a, 7. aug. Șlocuteninși'a a șdisolvatu șsocietatea „Șslovanska Lipa” a șceșhiloru șteneri.

V i e n a, 7. aug. Școmișiunea șbușgetaria a șdeșlegatiunii șsenat. șimp. a șresolvitu în șșiedinși'a de șeri șșera mai multe șpusetiuni de ale șbușgetulu pentru șministieriulu de șresbelu șremase în șsuspensu.

V i e n a, 7. aug. În o șșiedinșia șplenaria a șdeșlegatiunii șung. Șpetrovay a șfacutu o șinterpelatiune în cașsa șcertei de șconfinșie cu Șromani'a.

Orezy șrespunde, că d'în șpartea Șungariei nu s'a șintemplatu nici unu șactu de șfortia; Șromani'a a ștramisșu la șfruntarie 280 omeni cu 12 ștunuri, cari șeventualminte s'eu șșia șprimiti energiosu (!)

V i e n a, 8. aug. Diariulu șoficialu șpublica unu șordenatiune a șministriulu de șculte și șjustitiā, în șurmarea șcarei-a șsentinși'a șepiscopulu în șprivinși'a șinchiderei șvunui șpreștu în șvreo șcasa de șcrestiune numai atunci va fi șvalida, dacă șrespectivulu se va șsupune de șvoia șbuna șacăștei șsentinșie. Totu șolatu se șpublica și unu altā șordenatiune prin care se șdemanda șștrict'a școntrolare a șarștărei șordinate de cătra șautoritățiile șbesericesci, pre șcum și a șlocalitățiiloru.

Șproprietariu, șredactoru șrespunditoriu și ședitoriu:
ALEXANDRU ROMANU.